

MATVTINIS EXCVTIENDA DISPUTATIONIBVS IN SCHOLIS
MEDICORVM PARIS. DIE IOVIS 8. FEBRVARII M. STEPHANO GORION
DOCTORE MEDICO MODERATORE PRVDENTISSIMO.*Sit-ne exquisita tertiana malus acutus?*

MORBORVM corpus humanum exagitantium alij simularum, quidam dissimularum, aliqui ambarum partium vnionem labefactant: qui si tardo, celerive motu cientur inde morbi tardi, & iis celeres oppositi profluunt. Acuti quidem, qui celeriter, continuè & cum vehementia, sua tempora percurrunt: vt febres assiduæ ex biliosis humoribus ortæ, quæ principales, vel accidentales. Hæ vt *κρυμμένης πυρετός* (in qua indefesso labore interiora æstus fatigat, exteriora vero calor quidam naturæ alienus percellit) viscerum erysipelaecis affectibus succedunt: illæ, humores calore aduentio obfesos, ac ab eorum putredinali viciatos comitantur. Veruntamen si inflicta labe supra vulgaris putredinis conditionem fuerit, maligna, exitialis ac pestilens suscitatur: qua dum infelix æger affligitur, cordis dolor, vomitio, animi defectio, & pulsus obscurus, imbecillisque deprehenditur.

FEBRIVM constitutionem antecedunt, quæ calidioris intemperiem inferunt: vt aëris inquinamenta, quæ ex tempestatum inordinatis exuperantiis procedentia, in corpus sanum irruunt. Aut assiduus excrementorum intus spontè ab alimento genitorum proventus, qui si continuo incremento inualefcit, qualitate, vel mole vires atterit, nec non obstructionem parturit; quæ putredinem (interdicto purioris auræ aduentu) faciliat & accelera. Hæc tandem ingenita suo adhæsu apparatus humores inquinat: à quibus iugis ac perennis vaporis putridi, per libera spacia, ad fontem vix appulsus, calor febrilem ac quasi igneum, vniuersum corpus depascentè fouet: qui prudentiori medico, arterias carpi recto filo fluentes, maximèq; nudatas, digitorum pulpis attræctanti & examinanti faciliè innotescit.

FEBRIVM, quæ in humoris vitio posita sunt, vberissima seges, non loco vno eodemque stabulatur, ac labe putredinis aspergitur. Ideo e quatuor humoribus, sanguis dum longo latòque arteriarum, & venarum margine, inter alas & inguina excurrentium, suo æstu diffunditur ac luxuriatur: *σύντονος* febribus (quas *επαιμαστική* & *εμφαιμαστική* indigitant) ab initio in finem vnam accessionem habentibus, continuifque progignendis idoneus existit. Tres alij humores seorsum pululantes intermittantium ideam constituunt: In his *παροξυσμοί* mouentur à putredine, quam motus & collectio materiæ morbificæ anteuenerunt, quæ sub ipsum insultus febrilis articulum, in venis coërcita, interdum visceribus inuoluta excutitur, hinc euomita, tanquam *εμφοβία* quiddam, erratico lapsu non citra molestiam in corporis habitum insilit.

FX vulgari febrium putrium genere, acutæ sunt *σύντονος* & *κρύστατος*, (cui præ aliis victus frigidus congruentior) At intermittentes minime, vt tertiana exquisita, quæ à sincera bilis in sensiles artes effusione ducens primordia, hominem ætate florenti, temperie biliosa, anni tempore æstuoso, repente adoritur, & cum rigore vellicante laceffit, quem pulsus parui & debiles, tardi & rari, hos vero (incremento ac statu accessionis sudore totius corporis declinantis ac horas 12. non superantis) magni & vehementes, celeres ac frequentes consequuntur: quocirca ex intermittentibus breuissima & mansuetissima. Longa vero, sed tuta quartana cum horrore arcessens: veluti cum frigore quotidiana, longa quidem & mali moris. Quibus in deterius lapsis, accidit vt permutantur in continuas: hæ ex aduerso intermittentibus soluantur. Denique cum earundem febrium accessiones longitudine differant, aut in intermittentibus totum corpus sudore magis aut minus ab initio diffuit: sic totius febris historia longior at breuior.

VNDE febrium aliarum longarum aliarum breuium: illæ valde leato passu sua tempora extendunt; hæ non item, quæ, si acutæ, cum impetu & vehemētiā periculosa ruunt; ac proinde breui summum vigorem, iudiciumque excretionem nanciscuntur. Alias citra impetuositatem ac violentam motionem ad suum terminum properant, veluti tertiana exquisita, in qua calor & motus bilis (eò mobilioris, quò tenuioris & syncerioris) illico emicant & præpollent. Quamobrem morbus brevis, qui cum intermitrat, periculum abesse significat: sicque totum incendij febrilis cursum vomitione biliosa, vel larga sudoris excretionem, vel copiosa alui deiectione, vel quibuscumque, vel omnibus horum, septenis circuitibus, interdum circū absoluit.

Ergo exquisita tertiana non est morbus acutus.

Defendebat FIRMINVS IOBERT PARISINVS Anno Domini. 1601.

DOMINI DOCTORES DISPUTATVRI.

M. Stephanus Gorojn, Præses.
M. Guilielmus Lescailion.
M. Nicolaus Iabot.

M. Anthonius de Cappe Medicus Regius.
M. Simon Pierre, Professor Regius.
M. Ioannes Duret, medicus Regius.

M. Nicolaus Marchant.
M. Franciscus du Port.
M. Guilielmus Lufon. Med. Reg.

